

Ärende: VM048:00/2017, VM/1353/03.01.00/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi kuntien ja maakuntien taloustietojen tuottamista ja raportointia koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Luonnoksesta yleisesti

Det generella målet med lagförslaget och kommuninformationsprogrammet är bra. I statistikframställningen bör i första hand automatiserad insamling tillämpas och de allmänna målen om jämförbar, tillförlitlig, aktuell statistik som framställs med effektiva förfaranden är bra. Det bör dock framhållas att data som läses in i datalager måste kontrolleras och valideras för att erhålla användbar, tillförlitlig information av tillräcklig kvalitet.

Förslaget till lagstiftning omfattar, som en följd av den åländska självstyrelsen, inte de åländska kommunerna och statistikframställningen. Såvida målsättningen är att ha en rapportering och statistisk information som omfattar alla kommuner i landet bör möjligheterna att samordna rapporteringen även från de åländska kommunerna dock beaktas redan i förberedelserna av reformen. Kommunernas uppgiftsområden skiljer sig för de åländska kommunerna och varken rikets kommunallag eller rikets landskapslag gäller på Åland.

Esitetyn toimintamallin aiheuttamat vaikutukset

Det är i dagsläget svårt att bedöma reformens konsekvenser i sin helhet, en stor del av informationsmaterialet om reformen saknas på svenska.

Mängden data som ska samlas in kommer att öka avsevärt. Ett flertal kommuner har ekonomisystem som i dagsläget inte är förberedda för de krav som den automatiserade insamlingen medför. Investeringar i nya systemlösningar kommer att krävas, möjligen även investeringar i serverkapacitet. De förnyade rutinerna och utvecklingen av rapporterings- och informationssystemen kommer att innebära omfattande kostnader för såväl de åländska kommunerna som för Ålands statistik- och utredningsbyrå som statistikmyndighet på Åland.

Esitetyn toimintamallin vastuiden selkeys

Den föreslagna verksamhetsmodellen ter sig tydlig till de delar som rapporteringen gäller fasta Finlands kommuner och länsskap. Vid sidan om lagstiftningen behöver det klargöras hur och med vilken metod informationen från de åländska kommunerna ska rapporteras in.

Esitetyn toimintamallin toimeenpanon edellyttämät toimenpiteet kunnissa

Inte heller när det gäller åtgärder som krävs av kommunerna är det möjligt att bedöma konsekvenserna av reformförslaget på grund av att stora delar av beredningsunderlaget inte finns tillgängligt på svenska. Oavsett kommer ekonomi- och rapporteringssystemen att behöva förnyas och det innebär att det måste finnas ett tydligt informationsmaterial med de krav som ställs. Vidare kommer det att krävas omfattande utbildnings- och informationsinsatser samt vägledning vad gäller såväl tekniska lösningar som innehåll för uppgiftslämnarna. Det måste tillhandahållas kontinuerligt stöd och svar på frågeställningar som uppstår vid övergången till den nya modellen. Alla dessa informations- och utbildningsinsatser måste också tillhandahållas på svenska.

Såvida information från de åländska kommunerna ska rapporteras in till den nya rapporteringsmodellen måste den behörighets- och uppgiftsfördelning som tillämpas på Åland beaktas i rapporteringssystemet så att uppgifterna kan rapporteras på ett smidigt och effektivt sätt.

Millaista tukea tarvittaisiin esitetyn raportointimallin onnistuneeseen toimeenpanoon

All information och alla instruktioner måste finnas på svenska innan rapporteringsmodellen börjar tillämpas för insamling av data. Därtill bör utbildningstillfällen, även på svenska, tillhandahållas före modellen tas i bruk. Vidare bör även vägledning och stödfunktioner för de som rapporterar vara tillgängliga på svenska.

Hela rapporteringsmodellens alla steg och delar bör vara väl förberedda eftersom omfattande tekniska och processmässiga förändringar kommer att krävas inför att modellen tas i bruk. Det innebär att ytterligare justeringar och revideringar, efter att modellen tagits i bruk, blir mycket kostsamma för uppgiftslämnarna.

Fellman Anna
Ålands statistik- och utredningsbyrå, ÅSUB